

EAPC - Aprofundim en matèria de contractació del sector públic

La incorporació d'aspectes ambientals i de sostenibilitat energètica en els contractes públics. La Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica

21-06-2021

L'[Acord de París de 2015](#) i l'[Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible](#), marquen l'inici d'una agenda global cap al desenvolupament sostenible, que comporta la transformació del model econòmic i un nou contracte social de prosperitat inclusiva dins dels límits del planeta. Ambdós acords posen de manifest que el profund canvi necessari en els patrons de creixement i desenvolupament només es pot fer de manera global i concertada en un marc multilateral que assenti les bases d'un camí compartit cap a la descarbonització, una agenda que exigeix perquè reeixi una nova governança, en la qual s'han de involucrar les administracions públiques i la societat civil.

En l'àmbit de la contractació pública, l'article 3.1 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), estableix que en tota contractació pública s'han d'incorporar de manera transversal i preceptiva, entre d'altres, **criteris socials i ambientals** sempre que guardin relació amb l'objecte del contracte, amb la convicció que incloure'ls proporciona una millor relació qualitat-preu en la prestació contractual i més eficiència en la utilització dels fons públics.

Aquesta **visió estratègica** que incorpora la LCSP permet fer de la contractació pública un **instrument per fer política ambiental**. La reducció del nivell d'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle, l'ús de mesures d'estalvi i eficiència energètica, la utilització d'energia procedent de fonts renovables o la millora dels recursos naturals possiblement afectats, són alguns exemples de clàusules ambientals que es poden incorporar en els contractes públics, ja sigui en la fase de selecció com a requisit de solvència, en la fase d'adjudicació com a criteris de valoració o en la fase d'execució com a condicions especials d'execució del contracte.

La LCSP permet apostar per incloure clàusules ambientals en els contractes per tal d'estimular el mercat i aconseguir que les empreses s'adaptin a les noves exigències ambientals, que com a administració pública hem d'exigir a fi de poder assolir els objectius que marquin les polítiques ambientals dissenyades per les autoritats competents.

Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica

D'acord amb l'article 1, la [Llei 7/2001](#) respon a la necessitat de donar compliment als objectius de l'Acord de París del 2015; facilita la descarbonització de l'economia espanyola i la transició cap a un model circular que garanteixi l'ús racional i solidari dels recursos, i promou l'adaptació als impactes del canvi climàtic i la implantació d'un model de desenvolupament sostenible que pugui generar ocupació decent i que contribueixi a reduir desigualtats.

La Llei introdueix diverses mesures relacionades amb la contractació pública, a l'empara de la visió estratègica que la LCSP li atribueix. Entre les mesures incorporades, cal destacar la inclusió en els plecs de clàusules administratives de criteris d'adjudicació vinculats a la lluita contra el canvi climàtic i de prescripcions tècniques particulars que estableixen la necessària reducció d'emissions i de la petjada de carboni.

Si bé les mesures adoptades únicament són d'obligat compliment en els contractes públics celebrats per l'Administració general de l'Estat i els seus organismes dependents o vinculats, també és interessant que les administracions públiques de Catalunya i el seu sector públic les reproduïxin i les tinguin en compte:

- a) Amb caràcter general, i de conformitat amb el que estableix la LCSP, es disposa la inclusió de manera transversal i preceptiva de **criteris mediambientals** i de sostenibilitat energètica quan guardin relació amb l'objecte del contracte. Aquests han de ser objectius, respectuosos amb els principis informadors de la contractació pública i figurar, juntament amb la ponderació que hom els atribueixi, en el plec corresponent.
- b) Així mateix, l'article 31 de la Llei estableix que els **plecs de prescripcions tècniques** particulars han d'incorporar criteris de reducció d'emissions i de petjada de carboni, adreçats específicament a lluitar contra el canvi climàtic.
- c) Específicament, pel que fa als procediments de licitació per a la contractació de la **redacció de projectes, contractes d'obres o concessions d'obra**:
  - L'article 31.2 de la Llei estableix l'obligació d'incloure algun **criteri d'adjudicació** relatiu a la qualificació energètica de les edificacions, aïllaments tèrmics, ús de materials de construcció, mesures de reducció de gasos d'efecte hivernacle, minimització de residus, etc.
  - L'article 31.3 de la Llei estableix la possibilitat d'incloure en aquestes licitacions, com a **prescripcions tècniques**, que la fusta que s'utilitzi en les construccions procedeixi de boscos gestionats de manera sostenible i atenent a la petjada ecològica i/o l'establiment d'actuacions de repoblació forestal amb espècies autòctones, com a mesura compensatòria per pal·liar la petjada de carboni resultant de l'execució de l'obra o servei objecte de la licitació.
- d) L'article 15 de la Llei estableix, per a les empreses concessionàries de les xarxes estatals de carreteres, diverses obligacions relatives a la instal·lació de punts de recàrrega elèctrica.
- e) Respecte dels contractes que tinguin per objecte **prestacions que exigeixen l'adquisició d'aliments**, l'article 22 de la Llei disposa que es puguin establir condicions especials d'execució del contracte que prioritzin els aliments frescos o de temporada i amb un cicle curt de distribució.

Pel que fa al sector públic de Catalunya, no podem deixar de fer esment de la [Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic](#), anterior a la LCSP, que ja havia introduït algunes novetats en matèria de clàusules ambientals, concretament:

- En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, l'article 29 estableix l'obligatorietat d'incloure en tots els procediments de contractació pública en què resulti adequat a llur objecte, **especificacions tècniques i criteris d'adjudicació** específics relatius a l'ús **eficient de recursos** i a la **minimització de les emissions de gasos** amb efecte d'hivernacle. La

quantificació de l'ús de recursos i d'emissions de gasos s'ha d'incloure en el càlcul del cost d'inversió, explotació i manteniment de l'objecte del contracte.

- L'article 35, sobre **contractació verda**, estableix que en el règim de contractació de tot el sector públic de Catalunya s'han d'establir criteris objectius que, en el marc dels principis de llibertat d'accés, transparència, igualtat, objectivitat i eficiència, promoguin la contractació verda.

L'obligació d'incorporar de manera transversal i preceptiva criteris mediambientals, sempre que guardin relació amb l'objecte del contracte, deriva directament de l'article 3 de la LCSP, i correspon a les unitats promotores i de contractació de vetllar per donar compliment a aquesta determinació, i als òrgans amb competència mediambiental i de supervisió de la contractació de facilitar les **eines** adequades per ser incorporades en els plecs de clàusules ambientals, així com de vetllar pel compliment dels objectius fixats.

En l'àmbit de la contractació pública de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, d'acord amb l'**Informe d'anàlisi dels indicadors de clàusules mediambientals** elaborat per la Direcció General de Contractació Pública, l'any 2019, el **35% dels contractes inclouen clàusules ambientals**, que representa un 36% de l'import total adjudicat en contractes públic, xifra que es veu notòriament incrementada en el cas dels **contractes d'obres** (el **76%** de l'import adjudicat). Si bé s'observa un increment en la incorporació de clàusules ambientals en les licitacions públiques, cal intensificar els esforços per assolir els actuals objectius ambientals.

Rosa Maldonado Camats

Responsable jurídica de regulació i assessorament en contractació de la Direcció General de Contractació Pública, Departament d'Economia i Hisenda